

# CUPRINS

Cuvânt-înainte .....	9
<b>Începuturile.....</b>	<b>11</b>
Copilăria .....	11
Anii de studenție .....	21
Lupta cu viața .....	25
Învățăturile marilor maeștri.....	29
<b>Metoda de educație muzicală.....</b>	<b>38</b>
Mișcare și muzică: „Güntherschule” .....	38
Metoda de educație muzicală elementară: „Schulwerk” .....	42
Muzica elementară („Elementare Musik”).....	42
Grupa de instrumente de percuție („Das Schlagwerk”).....	44
Instrumente cu baghete și flaute („Stabspiele und Blockflöten”) .....	47
<b>Ciclul „Trionfi” .....</b>	<b>49</b>
„Catulli Carmina I” și „Catulli Carmina II” .....	49
„Carmina Burana” .....	50
„Catulli Carmina” .....	53
„Trionfo di Afrodite” .....	57
Tripticul teatral „Trionfi” .....	60
<b>În lumea poveștilor muzicale .....</b>	<b>64</b>
Povestea muzicală „Luna” .....	64
Povestea muzicală „Isteața” .....	74
<b>Piese de bavareze.....</b>	<b>81</b>
„Fata lui Bernauer” .....	81
„Astutuli” .....	88

<b>Trilogia greacă .....</b>	<b>92</b>
„Antigona” .....	92
„Oedip tiranul” .....	101
„Prometeu” .....	107
<b>„De temporum fine comoedia” („Joc despre sfârșitul lumii”).....</b>	<b>116</b>
<b>Sfârșitul unei vieți.....</b>	<b>126</b>
<b>Bibliografie .....</b>	<b>128</b>

## CICLUL „TRIONFI”

### „Catulli Carmina I” și „Catulli Carmina II”

După șase ani de muncă neîntreruptă la alcătuirea metodei **Schulwerk**, în 1930 Carl Orff își îngăduie o pauză și își împlinește o veche dorință, călătorind pentru prima oară pe meleagurile însoțite ale Italiei. Suflătește, cultura italiană îi este foarte aproape. Monteverdi îi devenise deja mentor și... prieten. Pe pământul Italiei însă, nu pășise încă. O face acum, în vara anului 1930, când petrece câteva săptămâni de odihnă și vis pe malul lacului Garda. În ultimele zile ale vacanței italiene vizitează impunătoarele ruine de la Sirmione și celebra „Grotă a lui Catul”<sup>1</sup>. Impresionat, cumpără câteva ilustrate cu imaginile pe care dorește să le ia cu sine. Pe una dintre ele citește celebrele versuri ale poetului:

*Odi et amo, quare id faciam, fortasse requiris.  
Nescio, sed fieri sentio et excrucior.*<sup>2</sup>

Inspirat, în tren, pe drumul către casă, Orff schițează pe aceste versuri un cor. În următoarele zile își procură un întreg volum de poezii ale poetului latin.

*Poemele mi s-au părut a fi muzică prefigurată. Așa a prins contur primul ciclu. (Dk., IV, pag. 7)*

---

<sup>1</sup> Gaius Valerius Catullus (Verona 87 – 54 î.Hr.) – poet latin, imitator al versului alexandrin (de 12 silabe). A scris poeme (116) erudite și piese lirice ce alcătuiesc un jurnal intim al iubirii sale pentru Lesbia, sora tribunului Claudius, adversar al lui Cicero. Viitorul poet petrece o copilărie fericită la Sirmione, o peninsulă din sudul lacului Garda. Se bucură de o educație aleasă pe care o primește din partea unor învățați greci. Se remarcă de timpuriu prin poezii pline de sensibilitate. Cea mai mare parte a vieții și-o petrece la Roma, dar călătorește și în Asia Mică, și în nordul Italiei. Duce o viață culturală mondenă printre marii poeți, literați, dramaturgi și politicieni ai timpului său. În poeme, subiectele predilecte sunt bucuria și suferința cauzate de prietenie și iubire. Este influențat de poetul grec Kallimaos. Moare tânăr, înainte de a împlini 33 de ani.

<sup>2</sup> *Urăsc și iubesc; poate mă întreb de ce (fac așa)! / Nu știu, dar așa simt și (asta) mă chinuie.*

Șapte coruri a *cappella*, scrise pe poeziile *Odi et amo...*, *Vivamus, mea Lesbia...*, *Lugete, o Veneres...*, *Ille mi par esse deo videtur...*, *Ammiana...*, *Miser Catulle...*, *Nulla potest mulier...*, sunt reunite într-o partitură ce poartă titlul generic **Catulli Carmina I**.

Poeziile sunt legate printr-un subiect comun: Catul cântă dragostea sa pentru o doamnă din înalta societate romană, frumoasa Clodia Pulcher, care a devenit, pentru poet, misterioasa Lesbia.

Fiecare poem este dovada unei trăiri intense, o ardere totală pe altarul dragostei.

*Am scris acest ciclu con entusiasmo* (Dk., IV, pag. 8) – își amintește Orff,

și, cuprins parcă de o adevărată „febră catuliană” („Catullfieber”), compozitorul mai scrie, dintr-o suflare (1930 – 1931), încă un ciclu, intitulat **Catulli Carmina II**, care conține trei coruri a *cappella*, inspirate din poeziile *Iam ver egelidos...*, *Multas per gentes...*, *Paene insularum Sirmio...*

În această primă versiune, lucrările corale scrise pe versurile poetului Catul nu au făcut o carieră deosebită. Dar între paginile din **Catulli Carmina I** și **II** este cuprins sâmburele viitoarei partituri **Catulli Carmina. Ludi scaenici** („Cântecele lui Catul. Jocuri scenice”), pe care Orff o va scrie în anul 1943. Cel de al treilea cor din **Catulli Carmina I** a fost ulterior integrat în **Triumful Afroditei** („Trionfo di Afrodita”), în 1953, iar cel de al treilea cor din **Catulli Carmina II** va sta la baza marelui final al primei părți din **Die Bernauerin** („Fata lui Bernauer”), în 1947.

## „Carmina Burana”

Într-un catalog de anticariat, Orff găsește un titlu care îi atrage atenția: *Carmina Burana. Lateinische und deutsche lieder und Gedicht einer Handschrift des 13. Jahrhunderts aus Benediktbeuern, herausgegeben von J.A. Schmeller*<sup>1</sup>. Comandă cartea, care îi

---

<sup>1</sup> *Carmina Burana. Cântece și poezii latine și germane dintr-un manuscris din secolul XIII, păstrate la mănăstiri benedictine, editate de către J.A. Schmeller.*

parvine în Joia Paștelui din anul 1934. Pe prima pagină a volumului se află celebra imagine a zeiței Fortuna cu roata norocului, sub care sunt înscrise cuvintele:

*O, Fortuna  
velut Luna  
statu variabilis...<sup>1</sup>*

Imaginea și versurile i-au inspirat lui Orff o lucrare ce i-a adus celebritatea absolută, o cantată scenică unică în felul ei, alcătuită din mari momente corale cântate și dansate. De sub pana compozitorului, sunetele se aranjează parcă singure pe portativ. Experimentele de la „Școala Günther” se împlinesc original și creator în paginile acestor **Cântece burane**. Lucrarea are o masivă arhitectură statică; în muzică, nu există dezvoltare tematică în înțelesul clasic al noțiunii. Odată găsite, o sonoritate, o linie melodică, un ritm sunt repetate mereu în forma inițială. Efectul este straniu, neașteptat, spectaculos... Cele trei părți ale lucrării, *Primo vere*, *In taberna* și *Cour d’amours*, încadrate de un preludiu și un postludiu identice (corul *Fortuna imperatrix mundi*), închid simbolic „roata vieții”, căreia nimeni și nimic nu i se poate opune. Înțelesul textului nu este accesibil ascultătorului, căruia succesiunea numerelor din partitură îi oferă doar o minimă orientare. Cele 25 de texte folosite de Orff au fost alese dintre 250 de poezii și cântece cuprinse în codexul original, majoritatea acestora fiind scrise în latina veche, parte în germana Evului Mediu, parte în franceza aceleiași perioade.

*Am scris muzica foarte repede – spune Orff – (...). În puținele săptămâni, lucrarea era gata gândită, așa că, la începutul lui iunie, m-am dus la editorul meu din Mainz și i-am propus-o pentru tipar. Muzica îmi era atât de cunoscută, pulsa în mine atât de viu încât pentru a o cânta nu aveam nevoie de note scrise. Când mi s-a cerut partitura, a trebuit să recunosc realitatea, că ea nu există încă decât în câteva părți schițate pe hârtie. Voiam însă ca, până cel mai târziu de Crăciun, lucrarea să fie integral scrisă, gata de dat la tipar. (Dk., IV, pag. 41)*

N-a fost să fie așa. Multe solicitări colaterale – printre ele, Directoratul „Societății Bach”, munca de predare de la „Școala

---

<sup>1</sup> *O, Fortuna / ca și Luna / schimbătoare pururea...*

Günther”, alcătuirea monumentalei metode **Schulwerk** – l-au împiedicat pe Orff să-și finiseze partitura, astfel încât bara finală la **Carmina Burana** a fost trasă abia în luna august a anului 1936.

### **Carmina Burana. Cantiones profanae cantoribus et choris cantandae comitantibus instrumentis atque imaginibus magicis**

Lucrare în trei părți. Text: poezii și cântece în limbile latină și germană cuprinse într-un manuscris datat aproximativ 1250. Interpreți: soprană, tenor, bariton solo; cor mixt; cor de băieți.

**Prolog.** Corul o invocă pe zeița Fortuna, cea care, insensibilă și oarbă, împarte oamenilor, după cum se nimerește, bucuria și durerea.

**Partea I.** „Primo vere”. Corul salută venirea primăverii. Iarna, cu zăpezile și frigurile sale, este învinsă; câmpiile înverzesc, pădurea murmură, privighetoarea cântă, totul surâde sub razele calde ale soarelui. Primăvara aduce cu sine bucurie, ascultare în fața puterii zeiței Afrodita și îndeamnă la dragoste și plăcere. Tinerii dansează veseli și se îmbrățișează, unindu-și vocile într-un imn de slavă închinat celui mai frumos anotimp.

**Partea a II-a.** „In taberna”. Cuprins de melancolie, bărbatul cântă despre soarta lui, care se aseamănă cu cea a unei frunze duse de vânt, nu se știe unde, sau cu cea a fluviului care curge mereu, într-o direcție necunoscută, fără nicio posibilitate de oprire sau întoarcere. Gândurile însă nu sunt prea profunde, tristețea nu e de durată. Și iată-l pe același bărbat petrecând cu prietenii la un pahar, jucând jocuri de noroc și acceptând cu plăcere ocaziile pe care Afrodita i le scoate în cale. Dorind cât mai multă bucurie, omul este mort în sufletul său și nu este preocupat decât de propria sa existență. Urmează elegia lebedei puse la frigare: pasărea regretă frumusețea lacului și privește cu groază dinții pofticioși ce sunt gata să se înfigă în trupul ei. Orff ne prezintă apoi imaginea Abatelului de Cuca, cel care se află mereu la masa bețivilor, a celor care pleacă atunci când zorile se ivesc și revin în tavernă în clipa în care sosește seara. Toți beau în cinstea tuturor. Bețivii aparțin celor mai diverse categorii sociale. Nici cei care îi condamnă nu sunt întotdeauna oameni de bine.

**Partea a III-a.** „Cour d’amours”. O apoteoză a sentimentului iubirii. Corul și soliștii se întrec în a cânta cele mai frumoase trăiri pe care zeii le-au dăruit oamenilor. Îndrăgostitul suspină și imploră ca iubita sa să accepte să treacă peste pudoarea de fecioară. Cuvintele pe care le adresează femeii iubite sunt din ce în ce mai îndrăznețe, chiar agresive. Tânăra este încă sub influența unor sentimente contradictorii, dar sfârșește prin a ceda. Corul mulțumește generoasei Afrodita.

**Epilog.** Revine corul de început, invocația zeiței Fortuna, ale cărei fețe de lumină și întuneric, asemănătoare fețelor lunii, domină întreg Universul.

Drumul lucrării **Carmina Burana** este larg deschis către o carieră internațională. La 10 octombrie 1942 are loc premiera la celebra „Scala” din Milano. Publicul și presa sunt de acord: „un successo entusiastico!”... După Milano, urmează Hamburg, München... După terminarea războiului, **Carmina Burana** trece oceanul. În 1953, înregistrarea discografică realizată de către „Deutsche Grammophon-Gesellschaft” stârnește un mare interes în „Lumea Nouă”. Un an mai târziu, are loc o interpretare concertantă a cantatei **Carmina Burana** în marea „Carnegie Hall” din New York, sub bagheta lui Leopold Stokovski. Într-o scrisoare adresată compozitorului Carl Orff (din decembrie 1954, New York), celebrul dirijor apreciază această partitură ca fiind de mare importanță în istoria muzicii! În octombrie 1958 are loc spectacolul de la „San Francisco Opera House” (cu scenografia semnată de Jean Pierre Ponnelle!). În același sezon, Baletul Național Chilian realizează o versiune coregrafică a lucrării cu care pleacă într-un turneu de peste 150 de spectacole în America de Sud...

În clipa în care scriam aceste rânduri (septembrie 1994), aveam în față o listă a programărilor lucrării **Carmina Burana** în stagiunea 1994 – 1995, ca și în întreg „Anul Orff”. Este incredibil, și totuși adevărat, dar, în acel an, au fost extrem de puține zile în care partitura să nu fi fost cântată pe o scenă din lume. Uneori, mai multe reprezentații erau programate concomitent, în diferite părți ale lumii. Acesta este supremul omagiu pe care atât publicul, cât și interpreții și organizatorii vieții muzicale internaționale îl pot aduce creatorului genial inspirat, care a fost Carl Orff.

## „Catulli Carmina”

**Carmina Burana** nu putea acoperi singură o întreagă seară de operă sau concert. Dar ce putea fi pus alături de această lucrare atât de nouă, atât de originală, atât de neobișnuită?! Căutările lui Orff vor duce înapoi, către corurile pe versurile lui Catul, scrise în anul 1930. Piesele trebuiau extinse ca dimensiune și durată,

trebuiau dramatizate, completate cu numere noi și cu rolurile soliste ale cuplului Catul-Lesbia, astfel încât, dintr-un ciclu coral, piesa să se transforme miraculos într-o „Madrigalkomödie” („comedie-madrigal”), care păstrează titlul inițial, dar își schimbă condiția devenind *ludi scaenici* („jocuri scenice”). După modelul ales, **Catulli Carmina** trebuia să fie interpretată de dansatori (sus pe scenă) și de un cor *a capella* (jos în fosa orchestrei). Răspunzând cerințelor scopului inițial propus – o lucrare pregnantă, cu un profil propriu și original, demnă de a sta alături de **Carmina Burana** –, Orff folosește pentru prima oară într-o lucrare scenică o orchestră alcătuită numai din instrumente de percuție, chiar și pianele fiind astfel prelucrate încât să aparțină acestei sfere de sonoritate. Orchestra însoțea, sublinia și întărea stilul *eccitato* în care textul era declamat de către cântăreți. Această manieră de „a face” muzică era în puternic contrast cu stilul „clasic” al poeziilor lui Catul, scrise în latina lui Plaut. În cele din urmă, **Catulli Carmina** s-a constituit ca o parabolă scenică a atotputer- niciei lui Eros.

### **Catuli Carmina. Ludi scaenici** **(„Cântecele lui Catul. Jocuri scenice”)**

Lucrare în trei acte. Text: poezii scrise în jurul anului 50 î.Hr. de către poetul latin Gaius Valerius Catullus. Personajele (dansatori): Catul, Lesbia (iubita sa), Caelis (prietenul său), Ipsitilla și Ammiana (curtezane). Cor: tineri, tinere, oameni în vârstă.

**Praelusio.** În proscenium, grupurile de coriști se așază separat, băieții la stânga, fetele la dreapta, iar grupul oamenilor în vârstă, la mijloc. În timp ce tinerii se caută și se cheamă pățimaș, grupul bărbaților în vârstă face comentarii despre efemeritatea sentimentului numit „dragoste”.

**Actul I.** Sprijinit de o coloană, poetul Catul o așteaptă pe Lesbia, frumoasa lui iubită. Când aceasta sosește, pe minunatele versuri ale unei poezii de dragoste cântate de cor, pe scenă se desfășoară un impresionant duet coregrafic. Curând, Catul adoarme pe genunchii iubitei sale. Apare un grup de cavaleri (curtezani). Lesbia îl părăsește pe cel adormit pentru a dansa în fața noilor veniți. Catul se trezește, înțelege ce se întâmplă și își plânge durerea pe umărul prietenului său, Caelis. Cei doi tineri pleacă. Foarte mulțumiți de ceea ce au văzut, bărbații în vârstă aplaudă cu entuziasm.



**Actul II.** E noapte. Catul doarme pe stradă, în fața casei Lesbiei. Zidurile devin transparente și tânărul se vede pe sine însuși culcat în brațele iubitei. Corul intonează o caldă poezie pe cuvintele Lesbiei: *Dormi, dormi, dormi ancora...* Deodată, visătorul îndrăgostit îl vede pe prietenul său Caelis alături de Lesbia. Casa se cufundă în întunericul nopții. Întrebările dureroase, nesiguranța, bănuiala îl torturează pe poet. Iarăși, grupul bărbaților maturi aplaudă cu entuziasm și strigăte: *Placet optime!*

**Actul III.** Ca și la început, Catul stă sprijinit de o coloană și își cântă dragostea la fel de puternică. La fereastra unei case apare prostituata Ipsitilla. Orbit de durere și dornic de uitare, poetul îi scrie fetei o poezie grațioasă, dar... obraznică. Urmează un interludiu scurt cu fosta lui iubită Ammiana. Cavaleri și fete vesele traversează scena. Catul o caută printre ei pe Lesbia..., o caută până când, disperat, se prăbușește într-un leșin adânc în timp ce corul intonează vestitul *Miser Catulle*. Apare și perechea necredincioasă, Caelis și Lesbia. Fata îl vede pe Catul, dă un strigăt, iar poetul se ridică și vrea să se repeadă spre ea. Însă, în ultimul moment, se oprește și se retrage. Dându-și seama de ce a distrus și de ce a pierdut, Lesbia dispăre în casă. Corul intonează într-un final tumultuos rezumatul întâmplării; iubitul părăsit și dezamăgit se retrage în mândria sa rănită, în care își găsește o amară alinare.

*Nulla potest mulier tantum se dicere amantam vere,  
quantum a me Lesbia amanta mea.*<sup>1</sup>

Ce influență au avut cele petrecute pe scenă asupra perechilor tinere? Niciuna. Orff scrie câteva indicii de regie: *băieții și fetele, de mult nu mai urmăresc acțiunea*. Atmosfera se încarcă, se încălzește și se aud din nou strigătele de la început:

*Eis aiona tui sum.*<sup>2</sup>

Grupul bărbaților în vârstă nu mai comentează, scoate doar exclamații fără de speranță:

*Oi me!*<sup>3</sup>

Ne amintim că fericirea și suferința care au pricinuit poate moartea poetului Catul (87 – 54 î.Hr.) au avut o sursă comună: dragostea fără de speranță pentru o frumoasă doamnă, Clodia Pulcher. Această Clodia l-a chinat cumplit pe mult mai tânărul ei iubit. Sfâșiat între supunerea necondiționată și ura nestăpânită, Catul a

---

<sup>1</sup> Nicio femeie nu poate spune că a fost atât de iubită, / ca Lesbia mea, pe când eu o iubeam.

<sup>2</sup> Sunt pentru totdeauna a ta/al tău.

<sup>3</sup> Nimic nu poate sta în fața vieții și a dragostei!

așternut în versuri întreg zbuciumul sufletului său de îndrăgostit. În poezie, Clodia devine Lesbia și din strofele pe care poetul i le dedică se poate alcătui un adevărat jurnal al unei iubiri tragice. Sentimente profunde au inspirat poezia care vorbește într-un stil original, rafinat, suplu, deosebit de expresiv despre dorințe, rugăminți, jeluiri, amenințări. Totodată, ridică și înfocate imnuri de slavă ființei ingrate, dar atât de iubite. Forma ia pe rând caracteristici de monolog, de epigramă, de cuvânt către prieteni... Numai un poet înnăscut precum Catul, dând glas unor sentimente atât de diverse și de contradictorii, cântându-se pe sine, putea ajunge unul dintre cei mai mari artiști ai culturii latine. Fascinat de splendoarea poeziei lui Catul, Orff realizează pe textele poetului cea de a doua lucrare din ciclul **Trionfi: Catulli Carmina**.

Ne amintim și de subiectul **Cântecelor burane** – cantata scenică. În **Catulli Carmina**, Orff continuă și dezvoltă aceeași idee. Cele două lucrări sunt totuși foarte deosebite. **Carmina Burana** era împărțită în trei mari secțiuni, ce nu conturează practic o acțiune clară, ci oferă o succesiune de tablouri mai mult sau mai puțin statice; în **Catulli Carmina**, acțiunea este clară și pregnantă în desfășurarea ei, de la prima la ultima notă.

Compozitorul își alege iarăși texte în limba latină, îngreunând astfel, cu bună știință, accesul publicului la înțelesul cuvântului. Opțiunea nu a fost determinată de obligații estetice, de modă sau de un prețios joc al intelectului. Legătura sonorității – muzică și text – cu tematica abordată este astfel mult mai intimă. Elocvența poeziei lui Catul, echilibrul logicii sale perfecte, sinceritatea absolută la care poetul se obligă găsesc în suplețea și coloritul limbii latine formele optime de exprimare care l-au cucerit și inspirat pe Carl Orff. Există astăzi multe perechi de îndrăgostiți ale căror povești, fericite sau tragice, au inspirat creatori din toate veacurile, dar niciuna dintre ele nu eșuează atât de lamentabil în tragic și grotesc ca aceea a tânărului poet Catul și a iubitei sale Lesbia.

Faptele reale consemnate de istorie vorbesc despre un talentat poet născut la Verona, cel care va deveni cel mai mare poet al vechii Italii. Catul își părăsește provincia natală și sosește în „orașul orașelor”, Roma. Aici o cunoaște pe Clodia, o doamnă cu 10 ani mai în vârstă decât el, plictisită și nemulțumită de viața oferită de

o căsătorie de conveniență. Catul se îndrăgostește orbește de femeia cunoscută în oraș pentru frivolitatea ei și descoperă prea târziu adevărul, care îl doboară. La 33 de ani, poetul moare. Dar suferința care l-a distrus a fost și motorul unor reușite literare de excepție, iar ușuratică Clodia-Lesbia a determinat nașterea unor splendide poeme lirice. Exegeții au mers ulterior atât de departe încât au considerat poezia lui Catul imnul desăvârșit închinat iubirii. Frumusețea și forța versurilor au rămas și astăzi intacte, deși peste ele au trecut mai mult de două milenii. În secolul XX, poezia lui Catul a atras atenția tinerei generații de scriitori americani, printre ei Erza Pound, Thomas Wolf, Thornton Wilder. Acesta din urmă și, alături de el, compozitorul german Carl Orff au fost artiștii care s-au apropiat cel mai mult de textele lui Catul. Carl Orff scrie **Catulli Carmina**, Thornton Wilder scrie *Idele lui Marte*. Dar fiecare pornește dintr-un alt punct și vizează un alt țel.

Alături de **Carmina Burana**, **Catulli Carmina** este prezentată pentru prima oară, în premieră absolută, la 6 noiembrie 1943 pe scena de la „Opernhaus”, Leipzig. La fel ca la premiera absolută cu **Carmina Burana**, și de astă dată s-au făcut auzite voci care s-au ridicat împotriva noii lucrări a lui Carl Orff. „Provocarea” textului în limba latină era din nou adusă în actualitate. Și din nou voința unui „clarvăzător”, intendantul operei din Leipzig, Hans Schüller, s-a impus. **Carmina Burana** a fost prezentată acum în coregrafia deja celebrei Mary Wigman; un vechi vis al lui Orff a devenit astfel realitate.

## „Trionfo di Afrodite”

În ciuda marelui succes de public și de presă, Orff nu este mulțumit. Gândurile sale se îndreaptă către un triptic teatral. **Carmina Burana** și **Catulli Carmina** se cereau parcă împlinite și de o a treia lucrare. Compozitorul se va inspira tot din poezia lui Catul, mai exact din cântecele sale de nuntă, vestitele imnuri *Vesper adest* și *Collis et heliconii cultor*. Astfel, Orff construiește un „trionfo”, un „trionfo d’amore”, care își va găsi însă punctul culminant nu în versurile lui Catul, ci în cele ale poetei Sappho<sup>1</sup>, pe care Platon a numit-o „cea

---

<sup>1</sup> Sappho – poetă greacă (cca 625 – 580 î.Hr.). A trăit în insula Lesbos, unde a condus o școală de poezie. A scris epitalamuri, imnuri, elegii, pe teme îndeosebi erotice. Este creatoarea versului safic.

de a zecea muză”. Din poezia lui Sappho s-au păstrat până astăzi puține fragmente. Unul dintre ele – *Ille mi par esse deo videtur* – a fost tradus de Catul în limba latină și folosit de Carl Orff în **Catulli Carmina** (Nr. 3). În cea de a treia parte a tripticului său – în concertul scenic **Trionfo di Afrodite** –, compozitorul va include din nou câteva dintre versurile poetei, în limba greacă, în original.

*Ca de fiecare dată, din textul grec se desprinde o dicție muzicală care, pusă în legătură cu viitoarele mele lucrări, are, mai ales prin melismele sale, o importanță aparte* – scrie Orff în vol. IV al monumentalei sale *Dokumentation*.

Un cor din piesa *Hippolytos* de Euripide, tot în limba greacă, închinat Afroditei, va încheia noua partitură. Spre deosebire de **Catulli Carmina**. **Ludi scaenici**, în cazul **Triumfului Afroditei** centrul de greutate este fixat pe cuvânt și mai ales pe muzică, astfel încât partitura se constituie ca un „concert scenic” în care se reia anticul ritual de nuntă, închinat, de fiecare dată, zeiței dragostei, Afrodita.

### **Trionfo di Afrodite. Concerto scenico** **(„Triumful Afroditei. Concert scenic”)**

Lucrare în șapte tablouri. Text: poezii scrise în jurul anului 50 î.Hr. de poetul latin Gaius Valerius Catul; un cor din tragedia *Hippolytos* (428 î.Hr.), de autorul grec Euripide; poezii scrise în jurul anului 600 î.Hr. de poeta greacă Sappho. Personajele: soția (soprană), soțul (tenor), trei conducători de cor (tenor, soprană, bariton), Afrodita (rol mut), cor dublu, cor mare și cor dansant (tinere, tinere, bătrâni, prieteni, trecători).

*Tabloul I.* Canto amebeo di vergine e giovanni a Vespero. In attesa della sposa e dello sposo („Cântecele de seară ale tinerelor și tinerilor în așteptarea soției și a soțului”) – Catul. *Tabloul II.* Corteo nuziale ed arrivo della sposa e dello sposo („Cortegiul nupțial și sosirea soției și a soțului”) – Sappho. *Tabloul III.* Sposa e sposo („Soția și soțul”) – Sappho. *Tabloul IV.* Invocazione dell’Imeneo („Invocarea lui Imeneo”) – Catul. Imno all’Imeneo („Imn către Imeneo”) – Catul. *Tabloul V.* Ludi e canti nuziali davanti al talamo („Obiceiuri și cântece de nuntă în fața camerei soției”) – Catul. La sposa viene accolta („Soția sosește”) – Catul. La sposa viene condotta alla camera nuziale („Soția este condusă în camera nupțială”) – Catul. Epitalamo („Cântec în fața camerei nupțiale”) – Catul.